

Specyfikacja badania

KANTAR POLSKA
Styczeń 2021

1. Schemat Badania

Badanie Radio Track jest monograficznym projektem badawczym poświęconym pomiarowi słuchalności radia w Polsce. Łączący dwie metody badawcze – wywiad telefoniczny Day After Recall (DAR) i Dzienniczek. Badanie DAR jest realizowane w sposób ciągły przez wszystkie miesiące roku kalendarzowego – wywiady prowadzone są ze studia telefonicznego CATI. Badanie dzienniczkowe w założeniu realizowane jest dwa razy do roku - wiosną i jesienią (w latach poprzedzających rok 2020 i wybuch pandemii); wylosowani respondenci wypełniają samodzielnie dzienniczki słuchania radia przez 4 tygodnie. W roku 2020 i 2021 w związku z trwającą pandemią badanie dzienniczkowe realizowane było raz w roku.

2. Realizacja Badania Day After Recall

2.1 Organizacja badania CATI

Dane w tej części badania są zbierane techniką komputerowo wspomaganego wywiadu telefonicznego CATI. W sytuacjach awaryjnych dopuszcza się realizację do 10 proc. próby metodą CAWI.

W związku z wybuchem pandemii firma Kantar w roku 2020 wdrożyła na szeroką skalę tryb zdalnej realizacji badań - ankieterzy telefoniczni uzyskali możliwość pracy w trybie CATI@HOME, co pozwoliło zachować ciągłość realizacji badania pomimo wprowadzanych obostrzeń i reżimów sanitarnych.

W realizacji badania Radio Track regularnie bierze udział około 80 ankieterów. Wszyscy ankieterzy pracujący przy realizacji badania radiowego zostali bardzo szczegółowo przeszkoleni przed rozpoczęciem projektu; są także systematycznie szkoleni w trakcie pracy przy projekcie, szczególnie wówczas, gdy w procedurach realizacji badania zachodzą jakiegokolwiek zmiany.

Wywiady CATI są realizowane w godzinach od 8 do 21 w dni robocze, zaś w soboty i niedziele wywiady odbywają się od 9 rano do 17 po południu.

Badanie DAR jest realizowane codziennie, z wyłączeniem wybranych dni świątecznych. Dane z badania udostępniane są w cyklu miesięcznym w postaci skumulowanych wyników z trzech kolejnych miesięcy realizacji badania. Dane dostarczane co miesiąc kumulują się z danymi przekazanymi we wcześniejszych okresach.

2.2 Kontrola pracy ankieterów CATI

W badaniach realizowanych techniką CATI praca ankieterów jest drobiazgowo nadzorowana, co zmniejsza liczbę popełnianych pomyłek, wyklucza odstępstwa od procedur realizacji wywiadów a także pozwala trafnie oceniać umiejętności ankieterów. Tempo i kolejność pytań zadawanych podczas wywiadu komputerowo wspomaganego są determinowane przez oprogramowanie. Ankieter nie ma możliwości omyłkowego pominięcia części pytań lub zadania ich w niewłaściwej kolejności.

Praca ankieterów jest na bieżąco monitorowana przez supervisorów, poprzez jednoczesny podgląd ekranu komputera ankieterów (kontrola zapisów) i odsłuch prowadzonych rozmów. Ten sposób kontroli obejmuje 10% wywiadów realizowanych w każdym miesiącu.

Przebieg wywiadów jest rejestrowany. Istnieje możliwość późniejszego odsłuchania i skontrolowania nagrania wywiadu, jeśli respondent wyraził na to zgodę. Nagrania przeprowadzonych wywiadów są przechowywane w siedzibie firmy Kantar przez trzy miesiące i mogą być udostępnione do zewnętrznej kontroli przedstawicielom Klienta.

Populację badaną w projekcie Radio Track stanowi ludność Polski w wieku 15-75 lat. Projektowana liczebność próby wynosi 7000 osób miesięcznie.

Ze względu na specyfikę polskiego rynku radiowego i duży udział w nim stacji o zasięgu regionalnym i lokalnym w próbie wyróżniono 58 odrębnych obszarów terytorialnych. Pierwsza grupa obszarów składa się na tę część próby, która jest nadreprezentowana – obszary te to 26 miast i aglomeracji.

Grupa obszarów nie objętych nadreprezentacją składa się z 16 warstw wiejskich i 16 warstw miejskich (z pominięciem 26 obszarów nadreprezentowanych wyróżnionych w ramach 16 województw). Liczebności obszarów nie-nadreprezentowanych w próbie są proporcjonalne do liczebności populacji 15-75 w tych obszarach. Podstawą warstwowania próby są dane o demografii Polski publikowane przez GUS, aktualne na dzień 30 czerwca 2020 r. (najbardziej aktualne dostępne przed rozpoczęciem rocznej fali badania).

Obszary wyróżnione w badaniu są nadreprezentowane w jednakowym stopniu - około 5-krotnie w porównaniu z próbą proporcjonalną. Wynika to z przyjęcia minimalnej liczebności wywiadów w takim obszarze wynoszącej 50 miesięcznie. Jedynie w odniesieniu do Warszawy i Aglomeracji Śląskiej przyjęto ograniczenie miesięcznej wielkości próby do 400 wywiadów. Strukturę próby projektowanej opisuje następująca tabela:

	rozkład populacyjny (%)	próba proporcjonalna	próba badania	stopień nad-reprezentacji
PRÓBA	100,00%	7000	7000	---
OBSZAR				
woj. dolnośląskie (miasta)	3,02%	212	110	0,520039
woj. dolnośląskie (wieś)	2,39%	167	87	0,520025
<i>m. Legnica</i>	0,27%	19	50	2,694437
<i>m. Wałbrzych</i>	0,30%	21	57	2,714208
<i>m. Wrocław</i>	1,65%	116	312	2,696210
woj. kujawsko-pomorskie (miasta)	1,79%	126	65	0,517754
woj. kujawsko-pomorskie (wieś)	2,21%	154	80	0,518158
<i>m. Bydgoszcz</i>	0,92%	64	173	2,686916
<i>m. Toruń</i>	0,53%	37	101	2,705128
woj. lubelskie (miasta)	1,72%	121	62	0,514422
woj. lubelskie (wieś)	2,92%	204	106	0,518554
<i>m. Lublin</i>	0,88%	62	167	2,696545
woj. lubuskie (miasta)	1,04%	73	38	0,519592
woj. lubuskie (wieś)	0,93%	65	34	0,520046
<i>m. Gorzów Wielkopolski</i>	0,33%	23	61	2,672361
<i>m. Zielona Góra</i>	0,37%	26	69	2,698695
woj. łódzkie (miasta)	2,27%	159	83	0,521349
woj. łódzkie (wieś)	2,38%	167	86	0,515714
<i>m. Łódź</i>	1,81%	126	340	2,688972
woj. małopolskie (miasta)	2,27%	159	82	0,517081
woj. małopolskie (wieś)	4,50%	315	163	0,517952
<i>m. Kraków</i>	1,99%	140	376	2,695032
woj. mazowieckie (miasta)	3,85%	269	140	0,519531
woj. mazowieckie (wieś)	4,92%	344	178	0,517254
<i>m. Warszawa</i>	4,47%	313	400	1,279513
<i>m. Radom</i>	0,56%	39	106	2,701594
woj. opolskie (miasta)	1,06%	74	38	0,512486
woj. opolskie (wieś)	1,21%	85	44	0,517809
<i>m. Opole</i>	0,34%	24	63	2,678340
woj. podkarpackie (miasta)	1,81%	127	66	0,519553
woj. podkarpackie (wieś)	3,24%	227	118	0,520234
<i>m. Rzeszów</i>	0,50%	35	94	2,706560
woj. podlaskie (miasta)	1,12%	78	41	0,523807
woj. podlaskie (wieś)	1,18%	83	43	0,519610
<i>m. Białystok</i>	0,77%	54	146	2,691388
woj. pomorskie (miasta)	1,92%	134	70	0,521132
woj. pomorskie (wieś)	2,15%	151	78	0,517499
<i>m. Gdańsk-Gdynia-Sopot</i>	1,93%	135	364	2,694747
woj. śląskie (miasta)	1,54%	108	56	0,519573
woj. śląskie (wieś)	2,73%	191	99	0,517514
<i>Aglomeracja Śląska</i>	5,47%	383	400	1,044111
<i>m. Bielsko-Biała</i>	0,44%	31	84	2,706869
<i>m. Częstochowa</i>	0,59%	41	111	2,688195
<i>Okręg Rybnicki</i>	1,10%	77	207	2,689902
woj. świętokrzyskie (miasta)	0,97%	68	35	0,516492
woj. świętokrzyskie (wieś)	1,78%	125	65	0,520273
<i>m. Kielce</i>	0,52%	36	97	2,688391
woj. warmińsko-mazurskie (miasta)	1,78%	124	64	0,514815
woj. warmińsko-mazurskie (wieś)	1,53%	107	56	0,522975
<i>m. Olsztyn</i>	0,45%	32	86	2,708130
woj. wielkopolskie (miasta)	3,31%	232	120	0,518027
woj. wielkopolskie (wieś)	4,10%	287	149	0,519774
<i>m. Kalisz</i>	0,27%	19	50	2,692895
<i>m. Poznań</i>	1,39%	98	263	2,694131
woj. zachodniopomorskie (miasta)	1,75%	123	64	0,521571
woj. zachodniopomorskie (wieś)	1,41%	99	51	0,516262
<i>m. Koszalin</i>	0,28%	20	53	2,686224
<i>m. Szczecin</i>	1,06%	74	199	2,686669

Na każdy dzień realizacji ustalane są wymagane liczebności wywiadów w poszczególnych obszarach badania tak, by zapewnić, że w każdym dniu tygodnia w ciągu miesiąca realizowana jest jednakowa liczba wywiadów (N=1000).

W trakcie wywiadu, w jego wstępnej fazie, ustalana jest lokalizacja respondenta. Dzięki temu możliwe jest utrzymanie założonych liczebności wywiadów w każdym z 58 obszarów wyróżnionych na użytek badania.

W skali całej próby i miesiąca realizacyjnego kontroli podlegają rozkłady płci, wieku i wykształcenia respondentów.

2.4 Losowanie próby

Dobór próby ma charakter wielostopniowy.

Numery telefonów losowane są z bazy numerów utworzonej na podstawie zakresów numeracyjnych przydzielonych przez UKE poszczególnym operatorom.

Spośród wylosowanych numerów usuwane są numery, których użytkownicy zgłosili je do tzw. Listy Robinsona prowadzonej przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku, i złożyli udokumentowane oświadczenie o wycofaniu zgody na udział w badaniach rynku i opinii.

W bazie oznaczane są także numery telefonów, które były już wylosowane do jakichkolwiek badań. Numery, pod którymi zrealizowano wywiady obejmowane są 6-miesięczną karencją.

O kolejności wykorzystania numerów telefonicznych z próby, zestawieniu połączeń wcześniej umówionych, etc., decyduje system komputerowy odpowiedzialny za zarządzanie badaniami w studio CATI.

2.6 Kwestionariusz, dobór respondenta oraz przebieg wywiadu

Komputerowo wspomagany wywiad badania Day After Recall składa się z trzech zasadniczych części.

Część pierwsza to aranżacja wywiadu i dobór respondenta. Dobór respondenta jest zależny od parametrów pożądaných ze względu na oczekiwaną strukturę próby – wiek, płeć, wykształcenie, lokalizacja.

Część druga, to „moduł radiowy”, w którym zbierane są dane na temat znajomości stacji radiowych i słuchania radia w dniu poprzedzającym wywiad. Przebieg wywiadu w tej części uzależniony jest od lokalizacji terytorialnej respondenta, przebiegu dnia, o który respondent jest pytany oraz kanałów, przez które mógł docierać do respondenta sygnał radiowy. Ta część kwestionariusza jest w pełni zautomatyzowana, jedyną informacją, która może być modyfikowana z zewnątrz, jest lista dostępnych na danym terytorium stacji radiowych.

W trakcie wywiadu zadawana jest sekwencja pytań:

- O znajomość spontaniczną stacji radiowych
- O znajomość wspomaganą z listą stacji właściwych dla miejsca zamieszkania respondenta odczytywaną w kolejności losowej
- O stacje słuchane w ciągu ostatnich 7 dni.

Stacje słuchane w ciągu poprzedniego dnia wskazywane są przez respondenta bez ograniczenia do stacji wymienionych / wskazanych we wcześniejszych pytaniach. Ten zabieg pozwala przypomnieć nazwy wszystkich stacji możliwych do odbioru w miejscu zamieszkania respondenta i zredukować efekt bardziej rozpoznawalnych marek.

Komputerowy skrypt ankiety CATI został przygotowany w taki sposób, aby podczas rozmowy na temat przebiegu dnia odtworzyć jak najdokładniej fakt słuchania radia towarzyszący czynnościom codziennym. W czasie wywiadu zadaniem ankietera jest ustalenie kolejnych form aktywności respondenta i zapisywanie tych informacji. Stanowi to kontekst do zadawania pytań dotyczących słuchania poszczególnych stacji radiowych i dokładnego czasu ich słuchania. Osadzenie słuchania radia w codziennych czynnościach sprzyja odświeżaniu pamięci respondenta, co wpływa na precyzję udzielanych odpowiedzi.

Część trzecia to metryczka, w której zbierane są dane demograficzno-społeczne respondenta i jego gospodarstwa domowego.

2.8 Metodologia ważenia próby zrealizowanej

Na skutek różnych czynników (nieobecność osób w trakcie realizacji badania, odmowy) struktura zrealizowanej próby odbiega od struktury badanej populacji. Aby skompensować efekty losowych zaburzeń struktury próby stosuje się procedurę ważenia.

Procedura ważenia kompensuje również efekt nadreprezentacji zmniejszając ich udział do poziomu wynikającego wprost z ich udziału w populacji.

Próba jest ważona metodą wieńcową (Rim weighting) polegającą na iteracyjnym przypisywaniu elementom próby takich wag, by rozkłady wybranych cech w ważonej próbie zbliżały się po kolejnych iteracjach do rozkładów tych cech w populacji.

W badaniu Radio Track zastosowano w procesie ważenia następujące zmienne:

- Płeć
- Wiek
- Wykształcenie
- Podział Miasto/Wieś
- Warstwa
- Obszar badania
- Dzień tygodnia
- Wielkość gospodarstwa

Aktualizacja rozkładów populacyjnych następuje raz do roku na podstawie danych GUS i są wykorzystywane do ważenia począwszy od danych za styczeń danego roku.

3. Badanie dzienniczkowe

3.1 Schemat badania

W ramach badania Radio Track, oprócz badania telefonicznego DAR, realizowane jest badanie ogólnych wzorców konsumpcji radia jako medium (zwane dalej dzienniczkowym z uwagi na sposób zbierania danych). Próba do badania dzienniczkowego dobierana jest niezależnie od próby badania telefonicznego i wynosi 7000 respondentów. Wyniki wykorzystane są do konstrukcji modelu probabilistycznego na potrzeby planowania kampanii reklamowych w radio.

Respondenci, którzy wyrażają zgodę na wzięcie udziału w badaniu samodzielnie wypełniają kwestionariusz w formie dzienniczka – odnotowując informacje na temat słuchania radia (czasu, nazwy stacji itp.) - codziennie, przez okres 4 tygodni.

3.2 Próba badania

Próba badawcza obejmuje – podobnie jak w przypadku DAR – mieszkańców Polski w wieku 15-75 lat. Podstawą warstwowania próby i późniejszego ważenia wyników są (jak w badaniu CATI) dane demograficzne populacji mieszkańców Polski publikowane przez GUS.

Warstwowanie próby obejmuje rozkład terytorialny oraz płeć i wiek respondenta.

3.5 Metodologia ważenia próby zrealizowanej

Próba jest ważona metodą wieńcową (Rim weighting).

Przy ważeniu danych dzienniczkowych uwzględniane są następujące zmienne:

- Płeć
- Wiek
- Wykształcenie
- Podział Miasto/Wieś)
- Obszar
- Wielkość gospodarstwa

4. Zakres udostępnianych danych

Dane z badania udostępniane są w następujących formatach.

1. Pod oprogramowaniem Soft Report Explorer™, które pozwala użytkownikom na przeprowadzenie typowych analiz struktury słuchaczy i podstawowych wskaźników słuchalności.
2. W formacie ASCII z rozszerzeniem .ASC wraz z dokumentacją (*.SPS oraz *.CDB) w języku polskim i angielskim
3. Zbiór danych w formacie SPSS system file (.SAV), wersja polska

Zasięg dzienny i tygodniowy stacji radiowych

Definicja: Zasięg dzienny stacji jest równy liczbie osób, które zadeklarowały, że słuchały stacji przynajmniej raz w dniu poprzedzającym wywiad.

Wskaźnik ten wyrażany jest w liczbie osób z badanej populacji lub w procentach populacji.

Definicja: Zasięg tygodniowy stacji jest równy liczbie osób, które zadeklarowały, że słuchały stacji przynajmniej raz w tygodniu poprzedzającym wywiad.

Wskaźnik ten wyrażany jest w liczbie osób z badanej populacji lub w procentach populacji.

Udziały w czasie słuchania

Definicja: Udział w czasie słuchania stacji jest równy odsetkowi całkowitego czasu słuchania stacji w stosunku do całkowitego czasu słuchania wszystkich badanych stacji i określa, jaki procent czasu poświęconego na słuchanie radia ogółem, przypada na daną stację. Udział w czasie słuchania może być liczony dla doby lub krótszego dowolnie zdefiniowanego przedziału czasu.

Średni czas słuchania stacji radiowych

Definicja: Jest to średni czas słuchania stacji przypadający na słuchacza. Średni czas słuchania może być liczony dla doby lub krótszego dowolnie zdefiniowanego przedziału czasu. Czas słuchania jest podany w minutach.

Audytoryum średniego kwadransa

Definicja: Audytoryum średniego kwadransa (AQH) dla stacji jest równe sumie zasięgów stacji w kwadransach zawierających się w zdefiniowanym odcinku czasu, podzielonej przez liczbę kwadransów zawierających się w tym odcinku czasu. AQH może być liczony dla doby lub krótszego dowolnie zdefiniowanego przedziału czasu.

Wskaźnik ten wyrażany jest w liczbie osób z badanej populacji lub w procentach populacji.

Struktura słuchaczy stacji radiowych

Definicja: Struktura zbiorowości słuchaczy stacji dla danej cechy jest to rozkład cechy dla osób, które przynajmniej raz słuchały stacji.

Znajomość spontaniczna i wspomagana stacji radiowych

Definicja: Znajomość spontaniczna stacji jest równa liczbie osób, które spontanicznie, bez odczytywania nazw stacji radiowych zadeklarowały znajomość stacji.

Wskaźnik ten wyrażany jest w liczbie osób z badanej populacji lub w procentach populacji.

Znajomość wspomagana stacji jest równa liczbie osób, które wymieniły stację jako znaną (spontanicznie lub po wysłuchaniu odczytywanych przez ankietera nazw stacji radiowych).

Wskaźnik ten wyrażany jest w liczbie osób z badanej populacji lub w procentach populacji.